

Ο ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΕΝ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ.

Ἀποῦ ὁ Ναπολέων κατώρθωσε νὰ διαφύγη ἀπὸ τὸ Οὐατερλώ, τόσον καταβεβλημένος ἦτο ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς μάχης ἐκείνης ὥστε ἐδέησε νὰ βαστάζηται ἐπὶ τοῦ ἵππου του ὑπὸ τῶν ὀλίγων στρατηγῶν του, οἵτινες τῷ εἶχον μείνει πιστοί. Ἐφθασεν εἰς Παρισίους, ἀλλὰ δὲν ἐπορεύθη εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμικοῦ. Τὰ διάφορα ἐν Γαλλίᾳ κόμματα εἶχον συνασπισθῆ ἑναντίον του, δι' ὃ καὶ τὸ φρονιμώτερον ἦτο νὰ δώσῃ πέρασ εἰς τὴν πολιτικὴν ὑπαρξίν του, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπραξε, παραδώσας ἑαυτὸν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς. Οἱ Ἀγγλοὶ, παραλαβόντες αὐτὸν ἐντὸς τοῦ πλοίου τοῦ ὀνομαζομένου «Βελλερεφόντης» καὶ διοικουμένου ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Μαιτλάνδου, μετέφερον αὐτὸν εἰς Πλωμοῦθην. Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἀγγλίας τότε ἀπεφάσισε νὰ θεωρήσῃ αὐτὸν ὡς αἰχμάλωτον καὶ νὰ πέμψῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ νῆσον τῆς Ἀγίας Ἑλένης. Τὴν 28ην λοιπὸν Ἰουλίου (ἢ 9ην Αὐγούστου ε. τ.) 1815 ὁ ναύαρχος τῆς Ἀγγλίας Γεώργιος Κοκβούρνης, ἐπιβαίνων τοῦ πλοίου «Νορθυμπερλάνδη» καὶ ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ δύο φρεγάτας καὶ ἑπτὰ ἄλλα πολεμικὰ πλοῖα, ἀπέπλευσε φέρων τὸν αἰχμάλωτον εἰς Ἀγ. Ἑλένην. Κατὰ τὸν διάπλουν ὁ πρῶην αὐτοκράτωρ ἐφέρετο μετ' ἀταραξίας καὶ ἀξιοπρεπείας, ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος ὑπ' ὄλων τῶν ἐντὸς τοῦ πλοίου εὐρισκομένων ἀνθρώπων. Τὴν δὲ 4/16 Ὀκτωβρίου 1815, τέσσαρας μῆνας μετὰ τὴν ἐν Οὐατερλώ μάχην, ὁ Ναπολέων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀπεβιβάζοντο εἰς τὴν νῆσον. Ἀξιωματικὸς τις, ἔχων αὐστηρὰς διαταγὰς, ἐτέθη παρ' αὐτῷ ὡς διηνεκῆς φύλαξ του καὶ ἦτο ὑπόχρεως νὰ εἰδοποιῇ τὸν ναύαρχον δι' οἰονδήποτε ἔκτακτον κίνημα ἢ θελε παρατηρήσει μεταξὺ τῶν Γάλλων, ἕως οὗ ἐτοιμασθῆ τὸ διὰ τὸν Ναπολέοντα οἰκημα εἰς Μακρυδάσος, ὅπου ἔπρεπε τὰ φροντίζη ὥστε ὁ αἰχμάλωτος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ μὴ μένωσιν ἐκτὸς τῆς οἰκίας πλέον τῆς ἐνθάτης ἐσπερινῆς ὥρας.

Τὴν 10ην (ε. ν.) Δεκεμβρίου ὁ Βονοπάρτης μετώκησεν εἰς Μακρυδάσος, ὅπου πρὶν

ἦτο ἡ ἔδρα τοῦ κυβερνήτου τῆς νήσου. Μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἦσαν ὁ στρατηγὸς Βερτράνδος ἡ σύζυγός του καὶ τρία τέκνα, ὁ Κόμης Μονθολὸν ἡ σύζυγός του καὶ δύο τέκνα, ὁ Κόμης Λὰς Κάζας μετὰ τοῦ υἱοῦ του, ὁ στρατηγὸς Γουργῶδος, καὶ ὁ δόκτωρ Ὀμεάρα, ὅστις, ὑπηρετῶν ὡς χειροῦργος ἐντὸς τοῦ Βελλερεφόντου, εἶχε διορισθῆ ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἰατρὸς τοῦ Ναπολέοντος. Εἰς τὰ πέριξ τοῦ μέρους ἐτέθησαν πολυάριθμοι φύλακες καὶ ἀπήγορεύθη εἰς τοὺς ἐντὸς τῆς οἰκίας νὰ συνομιλῶσι μετὰ τῶν ἐγχωρίων· τόσαι δὲ προφυλάξεις ἐλήφθησαν ὥστε πολὺ παρεπονοῦντο δι' αὐτὰς οἱ μετὰ τοῦ Ναπολέοντος συζῶντες ὡς λίαν ἐνοχλητικὰς. Εἰς τὴν ἐρημικὴν ταύτην ἐξορίαν ὁ Ναπολέων ἀνέθηκεν εἰς ἕκαστον τῶν περὶ αὐτὸν ἴδια χρέη, ἐκάστης δὲ ὥρας ἡ ἐνασχόλησις ἦτο προσδιωρισμένη. Ὑπηγόρευεν ἢ συνωμίλει μετὰ τῶν φίλων του· ἐλάλει μετ' ἄκρας ἀταραξίας περὶ τῶν συμβάντων καὶ τῶν προσώπων ἅτινα εἶχον σχέσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ διηγείτο τὴν παρελθούσαν ἱστορίαν του ὡς εἰ ἐλάλει περὶ πραγμάτων συμβάντων πρὸ τριῶν αἰῶνων. Ὑπεδείκνυε τὰ λάθη διὰ τὰ ὁποῖα ἡ ἱστορία ἠδύνατο νὰ τὸν φέξῃ καὶ ἔφερε τοὺς λόγους του ὅπως δικαιολογηθῆ.

Πολλὰ συζητήσεις καὶ παρατηρήσεις ἐγέναντο ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος κατὰ τὴν ἐν Ἀγ. Ἑλένη διατριβὴν του· ταύτας καὶ νὰ ἀπαριθμήσωμεν θὰ ἦτο λίαν μακρὸν, μίαν τινὰ ὅμως, ἀν καὶ πασίγνωστον, δὲν θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἀναφέρωμεν καὶ ἐνταῦθα.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Ναπολέων ἐλάλει περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ θεότητος· ὁ δὲ στρατηγὸς Βερτράνδος τῷ εἶπε. « Δὲν ἐμπορῶ νὰ ἐννοήσω, μεγαλειότατε, πῶς εἶς μέγας ἀνὴρ, ὡς ὑμεῖς, δύναται νὰ πιστεύῃ ὅτι τὸ ὑπέρτατον ὄν ἐφανέρωσεν ἑαυτὸ εἰς τοὺς ἀνθρώπους λαβὼν ἀνθρωπίνην μορφήν, με σῶμα, πρόσωπον, στόμα, καὶ ὀφθαλμούς. Ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἀπλῶς ἀνθρώπος, ὅστις ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς του, καὶ ἠπάτα τοὺς εὐπίστους.» Ὁ Ναπολέων ἀμέσως ἀπήντησε. « Γινώσκω τοὺς ἀνθρώπους καὶ σοὶ λέγω ὅτι

ὁ Ἰησοῦς Χριστός δὲν εἶναι ἄνθρωπος· ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ πάσης ἄλλης θρησκείας διάστημα ἀπειρον. Ἡ εἰδωλολατρεία εἶναι ἐφευρέσεις ἀνθρώπων· εἰς τὸν Λυκούργον, τὸν Νουμᾶν καὶ τὸν Ἀραβα βλέπω νομοθέτας οἵτινες ἐπραξαν μεγάλα εἰς τὴν ἐποχὴν των, ὅπως καὶ ἐγὼ ἐπραξα. Εἶχον ἀδυναμίας καὶ σφάλματα ὡς ἐκ τῶν ὁποίων δὲν διαφέρουσιν ἀπ' ἐμὲ καὶ τὴν λοιπὴν ἀνθρωπότητα. Τὸ τοιοῦτον εἰς τὸν Χριστὸν δὲν ὑπάρχει. Πάντα ἐν αὐτῷ μὲ ἐκπλήττουσι. Τὸ πνεῦμά του μὲ κατανικᾷ καὶ ἡ θέλησίς του μὲ αἰχμαλωτίζει. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ὁποιοῦδήποτε ἄλλου ἐν τῷ κόσμῳ ἡ σύγκρισις εἶναι ἀδύνατος. Εἶναι ἀληθῶς ὄν αὐτοῦπαρκτον. Αἱ ἰδέαι του, τὰ αἰσθήματά του, αἱ ἀλήθειαι τὰς ὁποίας διακηρύττει, ὁ τρόπος δι' οὗ πείθει δὲν ἐξηγοῦνται μήτε διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου διοργανισμοῦ μήτε διὰ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων. Ἡ γέννησίς του καὶ τὰ κατὰ τὸν βίον του, τὸ βᾶθος τῆς διδασκαλίας του, ἡτις ἀντικρίζει πρὸς τὰς μεγίστας τῶν δυσκολιῶν καὶ ἡτις εἶναι τῶν δυσκολιῶν τούτων ἡ θαυμασιωτάτη λύσις· τὸ εὐαγγέλιόν του, ἡ ἐπιφάνειά του, ἡ βασιλεία του, ἡ διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ τῶν αυτοκρατοριῶν διάβασίς του, ἕκαστον τούτων εἶναι δι' ἐμὲ ἐν θαῦμα, ἐν μυστήριον ἄλυτον, ὅπερ μὲ ρίπτει εἰς ἔκστασιν, ἐξ ἧς ἀδυνατῶ νὰ ἀποσπάσω ἐμαυτὸν, μυστήριον τὸ ὁποῖον οὔτε νὰ ἀρνηθῶ δύναμαι οὔτε νὰ ἐξηγήσω.

« Ὁ Χριστός, ἔχων ὀλίγους τινὰς καὶ ἀδυνάτους μαθητὰς κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἀπέθανεν ὢν τὸ ἀντικείμενον τῆς ὀργῆς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἱερατείου, καὶ τῆς περιφρονήσεως τοῦ ἔθνους· ἐγκαταλειφθεὶς καὶ ἀποκηρυχθεὶς καὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ μαθητῶν. « Μέλλουσι νὰ μὲ συλλάβωσι καὶ νὰ μὲ σταυρώσωσιν » εἶπε, « θέλω παραδοθῆ εἰς χεῖρας ἀσεβῶν. Ἀλλὰ τότε, ἀφοῦ ἡ θεία δικαιοσύνη ἱκανοποιήθη καὶ ἡ ἀμαρτία ἐξαιφροθῆ διὰ τῶν παθῶν μου, ὁ σύνδεσμος τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸν θέλει ἀνανεωθῆ καὶ ὁ θάνατός μου ἔσεται ἡ ζωὴ τῶν μαθητῶν μου. Τότε θὰ ἦναι ἰσχυρότεροι ἀνευ ἐμοῦ ἢ μετ' ἐμοῦ, διότι θέλουσι μὲ ἰδεῖν νὰ ἀναστηθῶ πάλιν θὰ ἀνέλθω εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ θέλω πέμψαι πρὸς αὐτοὺς Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θέλει τοὺς διδάξει. Τὸ Πνεῦμα τοῦ Σταυροῦ θέλει κα-

ταστήσει αὐτοὺς ἱκανοὺς νὰ καταλάβωσι τὸ εὐαγγέλιόν μου· θὰ πιστεύσωσιν εἰς αὐτό, θὰ κηρύττωσιν αὐτό καὶ θὰ μαθητεύσωσιν τὸν κόσμον » καὶ ἡ παράξενος αὕτη ὑπόσχεσις, ἡ τόσον καταλλήλως ὑπὸ τοῦ Παύλου καλουμένη « μωρία τοῦ σταυροῦ, » ἡ πρόρρησις αὕτη ἐνός ἀθλίως σταυρωθέντος ἐξεπληρώθη! Ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας τὸ αἷμα τῶν χριστιανῶν ἔρεεν ὡς ποταμός. Παντοῦ χριστιανοὶ ἐπιπτον καὶ παντοῦ ἐθριάμβευον.

« Λαλεῖς περὶ τοῦ Καίσαρος, τοῦ Ἀλεξάνδρου, περὶ τῶν κατακτησῶν των, καὶ περὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὸν ὁποῖον ἤναπτον εἰς τὰς καρδίας τῶν στρατιωτῶν των ἀλλὰ δύνασαι νὰ ἐνοήσης, ἄνθρωπον ἀποθανόντα καὶ ὁμως κάμοντα κατακτήσεις διὰ στρατοῦ πιστοῦ καὶ ὄλως εἰς αὐτὸν ἀφωσιωμένου; Οἱ στρατοὶ μου καὶ ζῶντα εἰσέτι μὲ ἐλησμόνησαν, ὅπως ὁ τῶν Καρθαγενίων στρατὸς ἐλησμόνησε τὸν Ἀννίβαν. Τοιαύτη εἶναι ἡ δύναμις μας! Μία μόνον μάχη ἀπολεσθεῖσα μᾶς κατασυντρίβει, καὶ ἡ δυστυχία διασκορπίζει τοὺς φίλους μας. Ἡ ἐξάπλωσις τῆς πίστεως καὶ ἡ κυβέρνησις τῆς (ἀληθοῦς) ἐκκλησίας εἶναι διαρκῆς θαῦμα. Ἐθνη ἐξαλείφονται, ὀρόνοι κατασυντρίβονται, ἀλλ' ἡ ἐκκλησία διαμένει. Ὁ Χριστὸς ἀπέδειξεν ὅτι ἦτο υἱὸς τοῦ Αἰωνίου, μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸν χρόνον. Πᾶσαι τοὶ αἱ διδασκαλαὶ ἐν καὶ μόνον δηλοῦσι, τὴν Αἰωνιότητα. Τὸ εὐαγγέλιόν του δὲν εἶναι βιβλίον, εἶναι ὄν ζῶν, ὄν δραστήριον, καὶ ἰσχυρὸν τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἰσχύος του παρασύρει πᾶν ὅ,τι κωλύει τὴν ἐπέκτασιν του. Ἰδοῦ, ἐπὶ ταύτης τῆς τραπέζης τὸ βιβλίον τὸ ὑπερβαῖνον πάντα τὰ λοιπὰ (καὶ ταῦτα λέγων ἠπλωσε μετ' ἐπιστημότητος τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ εὐαγγελίου) αὐδέποτε διαλείπω ἀναγινώσκων αὐτό, πᾶσαν δὲ ἡμέραν τὴν αὐτὴν ἡδονὴν εὐρίσκω. Ὁ ἐσωτερικὸς ἄνθρωπος οὐδέποτε ἀποπλανᾶται ἔχων τὸ βιβλίον τοῦτο ὁδηγόν του. Ἄμα ἀπαξ κυριεύσει τοῦ πνεύματός μας, ὁ Θεὸς εἶναι φίλος μας, Πατὴρ μας καὶ ἀληθῶς Θεὸς μας. Ὁ Χριστὸς λαλεῖ καὶ ἀνάπτει ἐν ταῖς καρδίαις τὴν φλόγα ἀγάπης ἡτις κατατρώγει τὴν φιλαυτίαν, ἡτις νικᾷ πᾶσαν ἄλλην ἀγάπην. Ἐγὼ τὸσον ἐνεθουσίαζα τὰ πλήθη ὥστε ἀπέθνησκον ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ

παρουσία μου ἦτο ἀναγκαία· ἡ λάμψις τοῦ ὀφθαλμοῦ μου, ἡ φωνὴ μου, λέξις τις καὶ τὸ πῦρ ἀνήπτετο εἰς τὰς καρδίας των· εἶχον ταύτην τὴν δύναμιν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ τὴν μεταδώσω εἰς κανένα· οὐδεὶς ἐκ τῶν στρατηγῶν μου ἔμαθεν αὐτὴν παρ' ἐμοῦ. Ἦδη ὅτε εὐρίσκομαι ἐν Ἀγία Ἐλένη, ἠδὴ ὅτε εἶμαι μόνος, δέσμιος ἐπὶ τούτου τοῦ βράχου τίς ἀγωνίζεται καὶ κατακτᾷ δι' ἐμὲ βασιλείας; Τίς καταβάλλει δι' ἐμὲ προσπαθείας ἐν Εὐρώπῃ; Ποῦ εἶναι οἱ φίλοι μου; Ναί, δύο ἢ τρεῖς, οἵτινες χάριν τῆς πιστότητός σας ἀπαθανاتیζεσθε, συμμερίζεσθε καὶ παρηγορεῖτε τὰ δεινὰ τῆς ἐξορίας μου. » Ἡ φωνὴ τοῦ αυτοκράτορος, λέγοντος ταῦτα, ἔτρεμεν ἐκ τῆς συγκινήσεως, καὶ ἐπὶ μίαν στιγμὴν διεκόπη. Μετὰ τοῦτο πάλιν ἐξηκολούθησε « Ναί, ἡ ζωὴ μας ἄλλοτε ἔλαμπε δι' ὅλης τῆς λάμψεως τοῦ διαδήματος καὶ τοῦ θρόνου, ἀλλ' ἠδὴ ἀποθνήσκω πρὸ τοῦ καιροῦ μου, καὶ τὸ σῶμά μου θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν. Ὅποια ἄβυσσος μεταξὺ τῆς ἀθλιότητός μου καὶ τῆς αἰωνίου βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ἡτις κηρύττεται, ἀγαπᾶται, λατρεύεται καὶ ἡτις ἐξαπλοῦται ἐπὶ ὅλης τῆς οἰκουμένης! »

ΟΝΕΙΡΑ ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΑ.

Γ'.

Ἡ κυρία Κλέρα συνήθιζε νὰ διηγῆται τὸ ἀκόλουθον περιστατικὸν τῆς ζωῆς τοῦ πατρὸς της Κ. Ι. Δάκρης, ἐκ Κίρκλινστον.

« Ὅτε ὁ πατὴρ μου ἦτο νέος μετέβη εἰς Ἐδιμβούργον διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς σπουδὰς του ἐκεῖ· διέμεινε δὲ τὸν χειμῶνα μετὰ τοῦ θεοῦ του καὶ τῆς θείας Κ. Κ. Γρίφφιθ. Ὅταν ἐφάνη ἡ ἀνοιξίς αὐτὸς καὶ τινες ἄλλοι νέοι φίλοι του ὅπως διασκεδάζωσι μετέβαινον εἰς τὰ μᾶλλον ἀξιόθεατα ἐκ τῶν πλησιοχώρων μερῶν καὶ διήρχοντο πολλὰς ὥρας. Ἐσπέραν τινὰ, ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ νέος Δάκρης, εἶπεν εἰς τοὺς θεοὺς του ὅτι τὴν ἐπαύριον ἐσκόπευον νὰ πορευθῶσιν εἰς ἀλιεῖαν, ἀν' ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέψῃ, ὅτι ἠτοίμασαν τὰ πρὸς τὴν ἐκδρομὴν ταύτην καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐγερθῇ εἰς τὰς ἐξ τὸ πρῶν. Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ νέου οὐδεὶς οὐδεμίαν ἔκαμε παρατήρησιν, ἕκαστος δὲ, ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα, μετέβη ἡσυχος εἰς τὴν κλίνην του. Πλὴν μόλις ἡ Κ. Γρίφφιθ

ἀπεκοιμήθη καὶ ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ μεγαλοφώνως « Σώσατέ τους, σώσατέ τους, ἡ λέμβος βυθίζεται! » Ὁ σύζυγός της ἐξυπνίσας αὐτὴν ἤρχισε νὰ τὴν ἐρωτᾷ τί ἔχει; καὶ ἐὰν τὸ περὶ τῆς ἐκδρομῆς τοῦ ἀνεψιοῦ των ἀκουσμάτων ἀνησύχησεν « ὄχι, » ἀπεκρίθη ἐκείνη, « οὔτε κἂν ἐσκέφθην περὶ αὐτῆς » καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη ἐπὶ τοῦ ἄλλου πλευροῦ καὶ πάλιν ἀπεκοιμήθη. Πλὴν δὲν παρήλθεν ὥρα πολλὴ καὶ ἤρχισε πάλιν νὰ φωνάζῃ, οὔσα ὑπὸ τὸ κράτος ὀνείρου φοβεροῦ « Ἰδοῦ βυθίζεται ἡ λέμβος! » ὁ σύζυγός της τὴν ἐξύπνησε καὶ ἐκ δευτέρου, ἀλλ' ἐκείνη τῷ εἶπεν ὅτι τὸ δεύτερον ὄνειρον ἦτο ἀποτέλεσμα τοῦ πρώτου ὀνείρου, ἐπειδὴ οὐδόλως ἀνησύχει περὶ τῆς ἐκδρομῆς. Ἀφοῦ συνωμίλησαν ὀλίγον ἀμφότεροι ἀπεκοιμήθησαν, ἀλλ' ὁ ὕπνος ἐρριψε πάλιν τὴν κυρίαν εἰς ἀγωνίαν δεινὴν, ἡτις τόσον γοερῶς ἤρχισε νὰ φωνάζῃ « ἐχάθησαν! ἡ λέμβος κατεβυθίσθη! » ὥστε αἱ φωναὶ της ἀφύπνισαν τὸν σύζυγόν της, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκ τρίτου τὴν ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ ὕπνου. « Ἀ! τώρα » εἶπεν ἡ Κ. Γρίφφιθ, ἀφοῦ τελευταίαν ταύτην φορὰν ἐξύπνησε, « δὲν δύναμαι πλέον νὰ ἡσυχάσω· πρέπει ὁ Κ. Δάκρης νὰ μὴ ὑπάγῃ αὐριον εἰς τὴν ἐκδρομὴν, διότι ἂν ὑπάγῃ ἐκεῖνος ἐγὼ πολὺ θὰ ὑποφέρω ἕως οὗ ἴδω αὐτὸν ἐπιστρέφοντα· ὁ στοχασμὸς μόνον οὗτος μὲ θανατώνει. » Ταῦτα εἰποῦσα ἠγέρθη ἐκ τῆς κλίνης της, ἔρριψεν ἐπ' αὐτῆς φόρεμά τι καὶ δρομαίως ἐπορεύθη πρὸς τὴν κλίνην τοῦ ἀνεψιοῦ των, ὅστις ἐκοιμᾶτο εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον, ἐξυπνίσασα δὲ αὐτὸν μετὰ πολλῆς δυσκολίας κατώρθωσε νὰ λάβῃ τὸν λόγον του ὅτι δὲν θὰ πορευθῇ εἰς τὴν μελετωμένην ἐκδρομὴν. « Ἀλλὰ τί νὰ εἶπω εἰς τοὺς φίλους μου, οἱ ὁποῖοι θὰ μὲ περιμένωσιν εἰς τὴν Λεῖθην τὸ πρῶν κατὰ τὰς 6; » « Δύνασαι νὰ εἶπῃς πρὸς αὐτοὺς μετὰ πάσης ἀληθείας ὅτι ἀδιαθετὴ ἡ θεία σου, καθότι πράγματι εἶμαι ἀδιάθετος. Σκέψου ὅτι οἱ γονεῖς σου δὲν ἔχουν ἄλλον, ὅτι εἶσαι ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν μας καὶ ὅτι ἂν λυπηρόν τι συμβῆ θὰ εἶναι πρὸς θάνατόν μου. » Ὁ Κ. Δάκρης ἐγερθεὶς ἐγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς φίλους του, εἰδοποιῶν αὐτοὺς ὅτι δὲν δύναται νὰ πορευθῇ μετ' αὐτῶν, καὶ τὴν ἐπέμψε διὰ τοῦ ὑπηρετοῦ εἰς Λεῖθην. Ἡ πρῶτα ἀνέτειλε λαμπρὰ, ἡ δὲ ἡμέρα σγεδὸν ὅλη ἦτο ὠραία, πλὴν κατὰ τὴν τρίτην μετὰ μεσημβρίαν

ῶραν ἠγέρθη τρικυμία τόσον σφοδρά ὥστε τὸ πλοιάριον, ἐφ' οὗ ἦσαν οἱ φίλοι τοῦ Δάκρη καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπρόκειτο νὰ ἦναι καὶ αὐτός, ἐν ἀκαρῆ κατεβυθίσθη καὶ οὐδέποτε πλέον οὔτε αὐτὸ οὔτε οἱ ἐντός αὐτοῦ οὔτε ἐφάνησαν οὔτε ἠκούσθη τι περὶ αὐτῶν!»

Ὅτε ὁ Δόκτωρ Χάρβεης, ὅστις ἀνεκάλυψε τὴν τοῦ αἵματος κυκλοφορίαν, ἦτο νέος, μετέβαινε ποτε ἐξ Ἀγγλίας εἰς Γαλλίαν, μετὰ τινων συνοδοιπόρων. Ἀφού κατήνησαν εἰς Δούβρην, ἕκαστος, ὡς τότε ἦτο συνήθεια, παρουσίασε τὸ διαβατήριόν του. Μετὰ πολλῆς ὁμως ἐκπλήξεως ἤκουσεν ὁ νέος Χάρβεης ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ διοικητοῦ ὅτι δὲν εἶχε τὴν ἀδειαν νὰ ἀναχωρήσῃ ἀλλ' ὅτι ἔπρεπε νὰ μείνῃ ὑπὸ κράτησιν. Ὁ νέος ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἐμποδίζετο, τὴν πρᾶξιν ἐνεκα τῆς ὁποίας ἐτίθετο ὑπὸ κράτησιν, ἀλλ' ὁ διοικητὴς οὐδένα τῶ ἔδωκε λόγον. Τὸ πλοῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβῇ ὁ Χάρβεης καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπέβησαν οἱ συνοδοιπόροι του, ἀπέπλευσε κατὰ τὴν ἐσπέραν εὐρὸν πρόσφορον τὸν καιρὸν. Τὴν νύκτα ὁμως, ἐγερθείσης τρικυμίας φοβεράς, καὶ τὸ πλοῖον κατεστράφη καὶ οἱ ἐπιβάται ἀπαντες ἐπνίγησαν, τὴν δὲ ἀκόλουθον ἡμέραν ἔφθασεν εἰς Δούβρην ἡ λυπηρὰ τῆς ἀπωλείας ταύτης ἀγγελία. Ἡ κράτησις λοιπὸν τοῦ Χάρβεη ἐγένετο αἰτία τῆς διασώσεως τῆς ζωῆς του, ἡ δὲ αἰτία τῆς κρατήσεως ταύτης ἦτο πράγματι θαυμαστή. Ὁ διοικητὴς οὐδόλως ἐγνώριζε τὸν Δόκτορα οὔτε προσωπικῶς οὔτε ἐξ ἀκοῆς, πλὴν τὴν προηγουμένην νύκτα εἶχεν εἶδεῖ καθ' ὕπνον ὅτι ὁ Κ. Χάρβεης ἤρχετο εἰς Δούβρην ὅπως μεταβῇ εἰς Γαλλίαν καὶ ὅτι ὄφειλε νὰ ἐμποδίσῃ αὐτόν. Τὸ ὄνειρον τοῦτο μετὰ τὴν ἀφίξιν τῆς θλιβεράς ἀγγελίας διηγήθη ὁ διοικητὴς εἰς τὸν Δόκτορα, ὁ δὲ Δόκτωρ, ὅστις ἦτο εὐσεβὴς καὶ καλὸς ἄνθρωπος, συχνάκις μετὰ ταῦτα διηγείτο τὸ παράξενον τοῦτο συμβάν τοῦ βίου του.

ΜΟΥΣΙΚΑ ὈΡΓΑΝΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ Γ'. ὈΡΓΑΝΑ ΕΓΧΟΡΔΑ.

Ἄρπαι. Ἐκ τῶν ὄσων ἀπαντῶμεν ἐν τῇ Παλαιᾷ Γραφῇ περὶ τοῦ Νέβελ ἡ νάβλης, φαίνεται ὅτι τὸ ὄργανον ἐκεῖνο ἦτον εὐχρηστότατον παρ' ἀρχαίους Ἑβραίους. Κατὰ πρῶτον ἀναφέρεται ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ

Σαούλ (1 Βασιλειῶν Ι'. 5). Ὁ Βασιλεὺς Δαβὶδ περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὸ ὄργανον τοῦτο μετεχειρίζετο αὐτὸ συχνὰ εἰς θρησκευτικὰς τελετάς. Ὅτε μετέφερον τὴν κιβωτὸν εἰς Ἱερουσόλυμα μετεχειρίσθησαν καὶ τὴν νάβλαν (1 Παραλειπομένων ΙΕ. 16 καὶ ΙΣΤ'. 5). Κατὰ δὲ τὴν τελείαν διοργανῶσιν τῆς μουσικῆς τοῦ ναοῦ, τὰ ὄργανα ταῦτα ἀνετέθησαν εἰς τὰς οἰκογενείας τοῦ Ἀσάφ, τοῦ Αἰμάν καὶ τοῦ Ἰδιθούμ. (1 Παραλειπ. ΚΕ.1.) Ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῆς νάβλης κατεβλήθη μεγάλη προσοχή. Ἐν πρώτοις ἀπαντῶμεν ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο ἐν ἀρχῇ ἦτο κατεσκευασμένον ἐκ ξύλου ἐλάτης, ἀκολούθως κατεσκευάσθη ἐκ τοῦ σπανιωτάτου ξύλου ἀλμουγεῖμ, τὸ ὁποῖον ἦτο εἶδος τι πεύκης τῆς Ἰνδικῆς· τινὰ δὲ ἦσαν κατεσκευασμένα ἴσως καὶ ἐκ μετάλλου, ὡς λέγει ὁ Ἰώσηπος (Αρχ. Η'. γ'. 8.), ἐκτός ἐάν πρέπη νὰ ὑποθέσωμεν τὸ μέταλλον ὡς μέρος τοῦ ὄργανου. Ὁ Ἡσαίας παραπονούμενος λέγει ὅτι καὶ τὸ ὄργανον τοῦτο μετεχειρίζοντο ὅτε ἔπινον τὸν οἶνον (Ἡσα. Ε. 12.). Ὁ Ἰώσηπος ἀναφέρει ὅτι « ἡ μὲν κινύρα Ἑβραϊστὶ κινὸρ, δέκα χορδαῖς ἐξημμένη τύπτεται πλήκτρῳ, ἡ δὲ νάβλα δώδεκα φθόγγους ἔχουσα τοῖς δακτύλοις κρούεται (Αρχαιολ. Ζ'. ιβ'. 3.) Ἡ τελευ-

Ἀριθ. 1, ἀνεκαλύφθη εἰς Θήβας Αἰγύπτου.

ταῖα αὐτὴ περιγραφή ἀρμόζει εἰς τὴν παρ' ἀρχαίους Αἰγυπτίους καλῶς γνωστὴν μεγάλην ἄρπαν τὴν παριστανομένην εἰς τὰ ἀπεικονίσματά των κατὰ διάφορα σχήματα.

Ὁ περιηγητὴς Ἰάκωβος Βρούσιος εὔρεν δύο τοιαύτας τοιχογραφημένας ἐπὶ τοῦ τοίχου ἀρχαίου τάφου ἐν Θήβαις, ὑποτιθεμένου ὅτι ἀνήκει εἰς Ῥάμεσιν τὸν τρίτον, βασιλεύσαντα περὶ τὸ 1250 Π. Χ. Ἐάν ὑπολογίσωμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁ μεταχειριζόμενος τὸ ὄργανον τοῦτο εἶχεν ἀνάστημα 5 ποδῶν καὶ 10 δακτύλων, συμπεραίνωμεν ὅτι ἡ ἄρπα, ὅσον μεγάλη καὶ ἀνκατεσκευάσθη, θὰ ἦτον κάτι μικροτέρα ἀπὸ 6 πόδας καὶ ἡμισυν. Ἡ Ἀσιατικὴ ἄρπα οὐδέποτε εἶχε προμετώπιον στύριγμα ὅπως ἀντιστέκεται εἰς τὸ ἐκ τῆς τεντώσεως τῶν χορδῶν λύγισμα, ἀλλὰ πιθανῶς μετεχειρίζοντο εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῆς μέταλλον ἢ ἐλεφαντόδοντον ὅπως δύνανται νὰ τανύσωσιν πολὺ τὰς χορδὰς. Αἱ μεγάλαι Ἄρπαι τὰς ὁποίας ὁ Βρούσιος εὔρεν τοιχογραφημένας, εἶχον ἢ μὲν μία 11 χορδὰς ἢ δὲ ἄλλη 13, δηλαδή μίαν περισσοτέραν καὶ μίαν ὀλιγωτέραν ἐκ τῶν 12 χορδῶν τῆς νάβλης ἣν περιγράφει ὁ Ἰώσηπος. Ἡ ὁμοφώνος μαρτυρία τοῦ Ἱερωνύμου, Ἰσιοδώρου καὶ Κασσιοδώρου εἶναι ὅτι ἡ νάβλα ἦτο κατὰ τὸ σχῆμα ὡς τὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον Δ ἀνεστραμμένον. Τοῦτο ἔδιδε εἰς τὸ ὄργανον τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος μεγάλης ἄρπας καὶ ὄχι λύρας, ἡ ὁποία λύρα εἶχε πάντοτε 4 πλευρὰς ἦτοι μίαν ἄνω, μίαν κάτω καὶ δύο εἰς τὰ πλάγια, καὶ ὁμοίαζε πολὺ κατὰ τὸ σχῆμα πρὸς τετράγωνον.

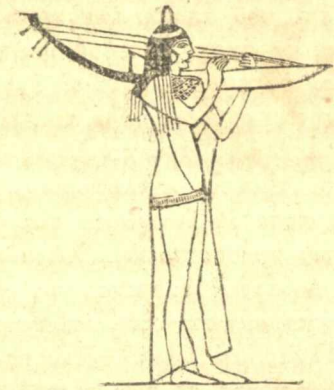
Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω μνημονευμένων ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ Ῥοζελίνι καὶ ἄλλαι ἄρπαι ἐν Αἰγύπτῳ. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2

2. Μεγάλη Ἄρπα (Ῥοζελίνη).

ξυλογράφημα παριστᾷ μεγάλην ἄρπαν κρουομένην ὑπὸ γυναικὸς γονατισμένης, ἥτις

ἀπατέλει μέρος τῆς ὀρχίστρας. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 3-

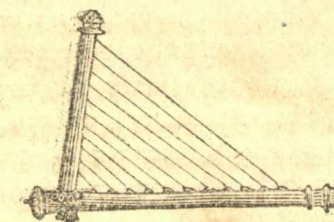
3. Βαρύτα Ἄρπα. (Ῥοζελίνη).

παριστανομένη ἦτον ἴσως βαρύτερος ἄρπα τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο εἰς τελετάς. Εἰς τὴν ἐν σελίδι 90 φαινομένην σειρὰν τῶν Ἀσσυρίων μουσικῶν φαίνονται 7 ἄρπαι μεκομβία εἰς τὸ τέλος ἐκάστης χορδῆς πιθανῶς διὰ νὰ τανύσωσιν τὸ ὄργανον.

4. Ὀργανον Ἑλληνικὸν (ἐλήφθη ἐκ τινος ἀγγείου εὐρισκομένου ἐν Μονάχῳ).

Τὰ παρ' Ἑλλήσιν ὄργανα τοῦ εἶδους τούτου εἶχον μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τὰ τῶν Ἀσσυρίων. Οἱ Αἰγύπτιοι εἶχον ἐπίσης

5. Τρίγωνος Ἑλλ. Ἄρπα.

τριγωνοειδείς ἄρπας ἄστυνας παρέλαβον ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας. Παρομοία τις ἄρπα εἶναι εἰσέτι ἐν χρῆσει παρὰ τοῖς ἰθαγενέσι τῆς μεσογείου Ἀφρικῆς.

ΗΛΙΟΤΡΟΠΙΟΝ.

Τὸ ἡλιοτρόπιον ὠνομάσθη οὕτως ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ιδέας ὅτι τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἀδίακὸπως στρέφεται πρὸς τὸν ἥλιον. Οἱ Γάλλοι ὀνομάζουσιν αὐτὸ ἐπίσης *tournesol*. Ἀνήκει δὲ εἰς τὸ ὠραιὸν καὶ πολυπληθὲς τῶν φυτῶν γένος, τὸ τῶν ἡλιανθῶν καλούμενον, καὶ φαίνεται ὅτι αἱ ιδιότητες αὐτοῦ εἶναι πολὺ ὠφελιμώτεραι ἢ ὅσον ἐθεωροῦντο μέχρι τοῦδε. Δύναται δὲ νὰ καλλιεργηθῇ ἐπιφελῶς καὶ νὰ ἐφαρμωσθῇ εἰς πολλὰ ὠφέλιμα ἔργα. Ἐν στρέμμα γῆς δύναται νὰ χωρέσῃ 25,000 φυτῶν, δώδεκα δακτύλους τὸ ἐν μακρὰν τοῦ ἄλλου.

Μία ἐκ τῶν πολλῶν καὶ πολυτίμων, πλὴν παραμεληθέντων, τοῦ ἄνθους τούτου ιδιοτήτων εἶναι ὅτι παράγει τὸ ἄριστον μέλι καὶ τὸν ἄριστον κηρὸν. Ὅτε τὸ ἄνθος εἶναι ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ αἰ μέλισσαι βρῦθουσιν ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ ἐκ τοῦ σπόρου αὐτοῦ παραγόμενον ἔλαιον, ὅταν καθαρισθῇ, εἶναι ἐξαιρετικὸν καὶ διὰ φαγητὸν καὶ διὰ λύχνον, καὶ διὰ σάπωνα, καὶ πρὸς χρωμάτισμα, καὶ μάλιστα διὰ χρώματα πράσινα καὶ γαλάζια. Ἐν στρέμμα γῆς δύναται νὰ παράξῃ ὑπὲρ τὰς 120 ὀκάδας ελαίου· τὸ δὲ μένον ἐκ τοῦ σπόρου ξυλῶδες ὑλικὸν καϊόμενον παράγει 10 τοῖς 100 κάλιον (ποτάσαν). Τὸ ἐκ τοῦ ελαίου τούτου κατασκευαζόμενον λαμπρὸν σαπῶνιον, μαλακύνῃ τὸ δέρμα τοῦ προσώπου καὶ τῶν χειρῶν, καὶ εἶναι ἐξαιρετικὸν διὰ ξύρισμα. Τὰ πράσινα τοῦ ἄνθους τούτου φύλλα ξηραίνόμενα καὶ μιγνυόμενα με πίτυρα εἶναι τροφή ἐξαιρετικὴ διὰ γαλακτοφάρους δαμάλεις. Ὁ δὲ πυρὴν ὁ ἐξαγόμενος ἐκ τοῦ σπόρου του εἶναι καταλληλότερος καὶ ἀπὸ τὸν λιμόσπορον διὰ θρέψιν καὶ πάχυνσιν ζῶων. Πρόβατα, χοῖροι, περιστερὰ, κουνέλια, ὄρνιθες παντὸς εἶδους ταχέως παχύνονται, τρεφόμενα διὰ τοῦ σπόρου τούτου, τὸν ὅποιον προτιμῶσι παντὸς ἄλλου. Αἱ ὄρνιθες μάλιστα γεννῶσι πολλὰ ὡς ὅταν αἱ αὐτοῦ τρέφονται.

Τὸ ἡλιοτρόπιον δύναται νὰ καλλιεργη-

ται καὶ εἰς κάθε γωνίαν ἀγροῦ, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ δίδει ὄψιν κήπου. Πρέπει δὲ νὰ σπειρηται δώδεκα δακτύλους τὸ ἐν μακρὰν τοῦ ἄλλου καὶ εἰς ἐνὸς περίπου βᾶθος, ὅτε δὲ αὐξήσῃ περὶ τὸν ἕνα πόδα τότε νὰ περιχωθῇ με γῆν ἄλλην, δὲν ἀπαιτεῖ φροντίδα. Ἐκαστος σπόρος δίδει χιλίους ἢ καὶ περισσοτέρους. Μόνον τὸ ἐν κορυφῇ ἄνθος περιέχει 800—1,000 σπόρους· πλὴν ἐκτὸς αὐτοῦ ὑπάρχουσι συνήθως καὶ τέσσαρα ἄνθη εἰσέτι φέροντα 50—60 σπόρους ἕκαστον. Ἐκτὸς τοῦ πολυτίμου τούτου σπόρου, τὸ στέλεχος δύναται νὰ παράγῃ ἴνας λεπτὰς ὡς μέταξαν καὶ εἰς ποσότητα μεγάλην, ἀν ὑποβληθῇ εἰς τὴν μέθοδον δι' ἧς κατεργάζονται τὸ λινάριον. Ἡδὴ μάλιστα ὅτε τὰ βράκη (κουρέλια) εἶναι τόσο ἀκριβὰ, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ζητήσεώς των διὰ τὴν χαρτοποιίαν, τὰ στελέχη ταῦτα δύναται νὰ χρησιμοποιηθῶσι πολὺ.

Οἱ Σῖναι καλλιεργοῦντες παράγουσιν ἐκατομμύρια κανταρίων τοῦ ἄνθους τούτου, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτό. Δὲν εἶναι δὲ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι εἰς πολλὰ ἐκ τῶν μεταξωτῶν τῶν ἐμπεριέχεται μεγάλη ποσότης ἰνῶν ἡλιοτροπίου. Τὸ ἐκ τῶν σπόρων τοῦ ἄνθους τούτου ἔλαιον εἶναι πολὺ ζητημένον εἰς Ῥωσίαν καὶ λέγεται ὅτι γίνεται μεγάλη χρῆσις αὐτοῦ.

ΖΩΟΛΟΓΙΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

Αἱ ζωολογικαὶ ἀνακαλύψεις, αἱ κατὰ τὰ τελευταῖα πενήκοντα ἔτη γενόμεναι, λέγει Ἀγγλικὸν τι φύλλον, ἐξ οὗ ἐραυζόμεθα τὰ ἐπόμενα, εἶναι πολλὰ καὶ σπουδαῖα. Εἰς τὸν κατάλογον τῶν νέως γνωστῶν ζῶων ἔκτοτε προσετέθησαν περίεργοι μεγάλοι καὶ ἀνθρωπόμορφοι πίθηκοι, προσέτι θηρία, παχύδερμα, πτηνὰ καὶ ἐν γένει πάσης ὁμοταξίας καὶ τάξεως ζῶα. Ἐν πρώτοις εἰς τοὺς ἀνθρωπομόρφους πίθηκους προσετέθη ἡ Γορίλλα, ἣτις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κατετάχθη εἰς τὴν ἀνήκουσαν αὐτῇ θέσιν. Δευτέραν μετὰ τὴν Γορίλλαν θέσιν ἐν τῇ σειρά τῶν νεωτέρων ἀνακαλύψεων πρέπει νὰ καθέξῃ εἶδος τι μελαίνων πιθήκων (*chimpanzé*), οἱ τρωγλοδύται (*Australopithecus*) τοῦ καθηγητοῦ Γρατιολέτου, ἐκ τῶν ὁποίων μέχρι τοῦ παρόντος ἐν μόνον δείγμα ὑπάρχει εἰς τὸ Μουσεῖον

τῶν Παρισίων. Εἰς τοὺς πιθήκους τέλος προσετέθη καὶ ὁ μικρὸς ὄραγγουτάγγος τῆς νήσου Βόρνεω, τοῦ ὁποίου ὁ ἄρρεν ἀποῦ ἀναπτυχθῆ δὲν φέρει τὰ ἀηδῆ τυλώματα τὰ χαρακτηρίζοντα τὸν μέγαν ὄραγγουτάγγον.

Ἐκ τῶν σαρκοφάγων τὸ μᾶλλον ἀξιωματικὸν εἶναι ὁ Αἰλουρόπους μελανόλευκος, ὅστις ἀνήκει εἰς τὸ γένος τῶν Θαλασσιῶν ταύρων καὶ προήλθεν ἐκ τῶν μογγολικῶν μερῶν. Τὸ ζῶον τοῦτο εἶναι μέγα τι τεράπιον ὁμοιάζον μετὰ τὴν ἄρκτον, ἀποτελοῦν νέον καλῶς διακεκριμένον εἶδος, καὶ εἰσέτι μόνον ἐκ τῶν λειψάνων τοῦ γνωστοῦ εἰς τὸ Παρισινὸν Μουσεῖον. Καθόσον ἀφορᾷ τὰ μονώνυχα ὁ καθηγητῆς Ἰσιδώρος Γοδιφρέδος (*Isidore Geoffroy Saint-Hilaire*) διευκρίνισε νέον τι εἶδος τὸν ἡμιππον, ἢ ὄνον ἄγριον τῆς βορείου Ἀραβίας, τὸν ὅποιον ὠνόμασαν καὶ ἵππον ἄγριον, ὡς ἐκ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὠτων του, τὰ ὅποια πολὺ ὁμοιάζουσι μετὰ τὰ τοῦ ἵπου. Εἰς τοὺς ἵπποποτάμους προσετέθη μικροῦ μεγέθους ζῶον, εὐρισκόμενον εἰς Λιβηρίαν, καὶ εἰς τὸ ὅποιον ὁ δόκτωρ Λεῦδης ἔδωκε τὸ γενικὸν ὄνομα χοιρόπους. Τὸ ζῶον τοῦτο οὐδόλως εἶναι ὑψηλότερον τοῦ κάπρου, ἀλλὰ κατὰ τὸ σῶμα χονδρότερον ἢ κεφαλὴ του εἶναι ἐπίσης σχετικῶς βραχυτέρα τῆς τοῦ ἵπποποτάμου. Ἀξιοσημείωτος προσθήκη εἰς τὰ παχύδερμα εἶναι καὶ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ πηγμαίου χοίρου, ὅστις ἀπαντᾷται εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ἀνατολικῶν Ἰμαλαίων καὶ ὅστις φαίνεται συγγενὴς τοῦ κάπρου τῶν Παπούων, τῆς Νέας Γουινέας.

Πολλοὶ πρόοδοι ἐγένοντο προσέτι ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Κουβιέρου πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ζῶων, τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ εἶδος τῶν βοῶν. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ περιφήμου φυσικοῦ δύο μόνον βουβάλων παραλλαγὰι ἦσαν γνωσταί, ὁ τῆς Ἀσίας καὶ ὁ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος· ἀλλ' ἔκτοτε ἀνεκαλύφθη ὁ περιεργὸς βραχύκερος βούβαλος. Εὐρίσκονται δὲ ἐν Ἀφρικῇ τρία τοῦλάχιστον ἕτερα εἶδη βουβάλων, τὰ ὅποια εἰσέτι καλῶς δὲν ἐξηκριβώθησαν.

Τὰ περὶ τῶν βονάσων (ἀγριοβῶδων) τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς εἶναι μᾶλλον γνωστά· προσέτι δὲ ἐγνώσθη ὅτι ὁ βονά-

σος τοῦ Καυκάσου εἶναι ὁ αὐτὸς μετὰ τὸν τῆς Λιθουανίας, ἐνῶ ἄλλοτε ὑπετίθετο τὸ ἐναντίον. Εἰς ταῦτα προσετέθησαν ὁ ἄγριος τῆς Θηβητίας βούβαλος (*qah*) καὶ ὁ τῆς Μογγολίας, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ κατοικίδιοι. Τὰ μεγάλα ἄγρια τετράποδα τὰ ἀνήκοντα εἰς τοὺς ταύρους τῆς Ἰνδικῆς, τῆς Ἰνδοσινικῆς καὶ τῆς Μαλάκας ἐπίσης κατετάχθησαν λεπτομερέστερον.

Εἰς τὰ μηρυκαστικά (τὰ ἀναμασῶντα) τὰ γενικῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀντιλόποι δηλούμενα, πολλὰ εἶδη ἀνεκαλύφθησαν. Ἡ μεγίστη καὶ μία ἐκ τῶν ὠραιωτάτων εἶναι ἡ ἄλλη τῶν δασῶν (*Orcas derbianus* τοῦ δόκτωρος Γραίη) ἣτις εἶναι ὁ δρυμωνώδης τύπος τοῦ ζῶου, ἔχοντος μεγάλα τὰ ὠτα καὶ διακρινομένου ἀπὸ τῆς ἄλλης τῆς ἐρήμου, τῆς ἐχούσης στενὰ καὶ λογχοειδῆ ὠτα καὶ οὔσης γνωστῆς ἀπ' ἀρχῆς. Τὸ γένος τῶν ἐλαφοκάπρων (*Cervicapra*) ἐπλουτίσθη σὺν τοῖς ἄλλοις δι' ἐνὸς νέου περιέργου εἶδους ἰθαγενοῦς τῆς νοτίου Ἀφρικῆς. Ἡ χερσόνησος τῆς Ἀραβίας ἔδωκε προσέτι νέον τι ζῶον καταταχθὲν μετὰ τῶν μεγάλων ἀντιλόπων, τῶν ἵπποειδῶν. Ὅσον δὲ διὰ τὰς ἀφρικανὰς αἰγάγρους (*groux*) δύο εἶδη αὐτῶν εἶναι πάντοτε γνωστά· πλὴν ἀνακαλύψεις ἀξιοσημείωτοι ἐγένοντο ὡς πρὸς τὰ μεγάλα μηρυκαστικά ἄγρια ζῶα τὰ ἔχοντα κοῖλα κέρατα. (γένος βουβάλων). Ἡ βουδορκὰς (*Budorcas tataricolor*) τῶν Ἰμαλαίων εἶναι ἴσως ἡ μᾶλλον ἀξία προσοχῆς.

Εἰς τὸ γένος τῶν προβάτων πρέπει νὰ σημειωθῇ ὡς προσθήκη τὸ γιγαντιῶδες πόλι (*ovis poli*) τοῦ ὄροπεδίου Παμῖρ ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀσίᾳ, καὶ τὸ ναθοῦρι (*ovis nathura*) εὐρισκόμενον εἰς τὰ Ἰμαλάια καὶ εἰς τὰ πλησίον αὐτῶν μέρη τῆς Θιβετίας. Ἐκ τῶν ἐλάφων ἡ δορκάδων νέος τύπος ὅλως διάφορος ὡς πρὸς τὸ σχῆμα τῶν κερμάτων ἀπηντήθη, εἰς δὲ τὸν ζωολογικὸν κήπον τοῦ Λονδίνου ὑπῆρχεν αἰσχάτως τὸ ἄρρεν ζεύγος τοιούτων. Ἀκριβῶς ὁ τόπος ὅπου ἢ τὰ μάλιστα ἀξιοσημείωτος αὐτῆς δορκὰς ζῆ εἰσέτι δὲν ἀνεκαλύφθη, καθότι μέχρι σήμερον ὡς ζῶον κεκλεισμένον εἰς τοὺς κυνηγετικούς παραδείσους τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Σινῶν γινώσκεται. Μεταξὺ τῶν ζῶων τῆς οἰκογενείας ταύτης, ἣτις εἶναι ἀρκετὰ ἀξιοπεριέργου σημειοῦμεν τὸν Χειρο-

πότην (chiroportes inermis) τῆς Σινικῆς, τοῦ ὁποίου τὸ ἄρρεν, μόνον ἐκ πάντων τῶν εἰδῶν τῶν δορκάδων δὲν ἔχει κέρατα, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ θῆλυ γεννᾷ εἰς κάθε γέναν πολλά νεογνά, ἐξ ὧς λέγουσι, πρᾶγμα ἔκτακτον καὶ ὁμως ἐπιβεβαιούμενον.

Ὡς πρὸς τὰ πτηνά, καίτοι αἱ πλεῖστα καὶ λαμπρότατα τῶν ἀνακαλύψεων ἐγένοντο εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν, εἶναι ἀξιοπεριέργον ὅτι οὐδὲν νέον εἶδος, κατὰ τὴν κυρίαν τῆς λέξεως σημασίαν, προσετέθη εἰς τὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κουβιέρου γνωστά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ερμηνεία Συνοπτικὴ καὶ Ἐκλεκτικῆ τῶν Εὐαγγελίων μετὰ προλεγόμενων περὶ γνησιότητος, ἀυθεντίας, θεολογίστου, γλώσσης, ἐποχῆς αὐτῶν κ.τ.λ.

ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἐξεδόθη πέρυσι ὁ πρῶτος τόμος, περιέχων τὰ κατὰ Ματθαῖον καὶ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλια, βιβλίου ὠφελίμου, ὅσον οὐκ ἔχω δὲ, ὡς πιστεύομεν, ἐκδίδεται καὶ ὁ δεύτερος, ἦτοι τὰ κατὰ Λουκᾶν καὶ κατὰ Ἰωάννην.

Ὁρμώμενοι ἐκ τοῦ κατὰ πόσον συμβάλλουσι τὰ θεῖα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λόγια εἰς τὸν ἐξανθρωπισμὸν καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ φύσει μὲν εὐγενεστάτου, θέσει δὲ πεπτωκότος καὶ δυστήνου ἀνθρώπου, οὐδόλως δυστάζομεν νὰ εἰπῶμεν ὅτι πᾶς ὁ μῆτε κόπου, μῆτε χρόνου, μῆτε χρημάτων φειδόμενος ὅπως καταστήσῃ προσητὰ εἰς τὸν λαόν καὶ προσέτι εὐνότητα τὰ σωτήρια ταῦτα λόγια, εἶναι πρᾶγματι εὐεργέτης καὶ ἐπομένως χρήζει πάσης ὑποστηρίξεως καὶ συνδρομῆς ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ. Θεωροῦντες δὲ ὅτι καὶ ὁ πονήσας τὸ σύγγραμμα τοῦτο, τοῦτον προσέθετο τὸν σκοπὸν καὶ, ὅτι οὔτε κόπου, οὔτε χρόνου φειδόμενος, ἐφιλοτιμήθη νὰ προμηθευθῇ ὅσους ἠδύνατο ἀρχαίους καὶ νεωτέρους Ἑρμηνευτὰς, νὰ μελετήσῃ αὐτοὺς, νὰ ἐκλέξῃ ὅσα ἔκρινεν ἀναγκαῖα, καὶ νὰ ἐκδώσῃ διὰ τοῦ τύπου, μηδεμιᾶς φειδόμενος δαπάνης ὅπως καταστήσῃ τὸ ἔργον του ὅσον τὸ δυνατόν ὠφέλιμον, χρέος κρίνομεν ἀπαραίτητον νὰ συστήσωμεν τὸ πόνημα τοῦτο πρὸς πάντας ἀνεξαιρέτως, καθότι πάντες, ὡς ἄνθρωποι, αἰσθάνονται ἐνδόμυχον πρὸς τὴν πρόοδον πάθον.

Ὁ πρῶτος τόμος κοσμούμενος ὑπὸ γεωγραφικῶν πινάκων, πανομοιότυπων ἀρχαίων χειραγράφων, καὶ ἄλλων εἰκονογραφικῶν τιμᾶται ἀπὸ δραχμῶν τεσσάρων ἦτοι γροσίων 18.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποκτήσωσι τὸ ὠφέλιμον τοῦτο βιβλίον δύνανται νὰ ἀποτανθῶσιν εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε διὰ τῶν ἐπιστατῶν εἰς τὴν Σύναξιν τοῦ Μέλῆτος.

Ο ΚΗΠΟΣ.

Πᾶς κήπος εἶναι ὠραῖον βιβλίον γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ δακτύλου τοῦ Θεοῦ. Ἐκαστον ἄνθος, ἕκαστον φύλλον εἶναι καὶ ἓν γράμμα, τὰ ὅποια φθάνει μόνον νὰ μάθῃς — καὶ ὅστις θέλων δὲν δύναται νὰ τὰ μάθῃ εἶναι βλάξ, ἄθλιος, τὰ ὅποια φθάνει, λέγω, νὰ μάθῃς καὶ νὰ συνθέτῃς καὶ τότε προχῶρει ἀναγινώσκων. Διὰ τῆς λαμπρᾶς ἱστορίας ἣν θ' ἀναγινώσκεις θέλεις αἰσθάνεσθαι σαυτὸν μεταφερόμενον πολὺ ὑπεράνω τῆς γῆς. Γινώσκεις πόσον λαμπρὰ νοήματα φυόμενα ἐκ τῆς γῆς φαίνονται λαλοῦντα εἰς τὸν ἄνθρωπον; Ὑπάρχουσι μάλιστα ἄνθη, ἅτινα μοὶ φαίνονται ὡς εὐπειθῆ παιδία· δῶσέ τοις ὅσον ὀλίγον θέλεις καὶ ἐκεῖνα ἀνέρχονται καὶ ἀνοῦσι καὶ σοὶ δεικνύουσι, διὰ νὰ εἰπῶ οὕτω, τὸ λαμπρὸν καὶ εὐτυχές των πρόσωπον.

Δου γλας Ἰερῶλδος.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ.

Σιδηρόδρομοι τῆς Εὐρώπης.

Ὑπελογίσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Βούσσονος ὅτι διὰ τοὺς καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην κατεστρωμένους ἤδη σιδηροδρόμους, ἔχοντας μῆκος 18,100 περίπου μιλίων ἀγγλικῶν, ἐδαπανήθησαν 424 ἑκατομμύρια λιρῶν σερλινῶν. Οἱ σιδηρόδρομοι οὗτοι ἀποτελοῦνται ὡς ἔπεται. Ἀγγλία 7,670 μίλια δαπάνη 264 1)2 ἑκατομ. Γαλλία 2,519 μιλ. δαπάνη 64 ἑκατομ. Πρωσσία 2,370 μιλ. δαπάνη 26 1)2 ἑκατομ. Γερμανίας διάφορα κράτη 2,175 μιλ. δαπάνη 21 ἑκατομ. Αὐστρία 1,490 μιλ. δαπάνη 15 ἑκατομ. Ρωσία 712 μιλ. δαπάνη 11 1)2 ἑκατομ. Βέλγιον 560 μιλ. δαπάνη 10 ἑκατομ. Ἰταλία καὶ λοιπὰ κράτη 610 μιλ. δαπάνη 11 1)2 ἑκατομμύρια.